

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 46 (1539) 1986 m. lapkričio 20 d.

Melbourne

XXXI M E T A I

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Lietuvių kovos dėl savo krašto

KAREIVIO REIKSMĖ ISTORIJS BĖGYJE, GINANT TĖVYNĖS LAISVĖ

Lietuvos kariuomenės įsteigimo oficialioji data yra laikoma 1918 m. lapkričio 23 d. Taigi šiais metais švenčiame 68 metų sukaktį. Lietuvos kariuomenė buvo įsteigta lietuvių karininkų, grįžusių iš Rusijos po I pasaulinio karo. Kariuomenė steigėsi sunkiose sąlygose. Po 120 metų carinės Rusijos priespaudos Lietuva buvo nualinta ir suvargusi. Kovos dėl Lietuvos laisvės nesibaigė su Nepriklausomybės Akto paskelbimu. Naujai įsteigta Lietuvos kariuomenė kovojo be paliovos dar trejetą metų, kol užtvirtino Lietuvai laisvę nuo rusų, lenkų ir bermontininkų. Kova su lenkais baigėsi nesėkme. Lietuva atgavo savo garbingąją sostinę Vilnių tik 1939. X. 10.

Trumpame atstatytos Nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje Lietuvos kariuomenė ir kariai buvo laikomi pagarboje - jie išreiškė viską kas yra kilnu ir garbinga naujai atkurtoje laisvoje Tėvynėje.

Lietuvos istorijoje nuo senovės laikų kareivis, karo vadas turėjo kilnią prasmę. Tai reiškė didvyris, tėvynės gynėjas nuo priešų užpuolikų. Senovėje svarbiausias Lietuvos gyventojų reikalas buvo gintis nuo priešų užpuolimo. Nuo ankstyvųjų viduramžių kryžiuočiai darė nuolatinį spaudimą iš vakarų, o rusų gentys iš rytų.

Gilioje senovėje Lietuva buvo

Rašo Dana Baltutienė, M.A.

dalinau pačios gamtos saugojama nuo išbrovėlių. Amžinos girios, pelkės, ežerai, bent rudens ir pavasario metu apsaugodavo Lietuvą nuo svetimųjų. Tik žiemos metu, kada šaltis sukaustydavo upes ir balas arba vasarą, kada viskas išdžiūdavo, pavojus buvo didelis nuo plėšikų išbrovimo. Tada gyventojai imdavosi įvairių apsaugos priemonių. Laikiniai galėjo priešą sustabdyti iškertant miško juostas, suverčiant medžius krūvomis. Kol priešas praskindavo sau taką per medžių pyniavą, turėjo laiko pasislėpti miško tankumynuose arba kur nors salelėse tarp pelkių, į kurias buvo sumaniai padaryti slapti keliai, žemgrindomis vadinami, vingių vingiais išgrįsti po vandeniu.

Tose vietose, kur nebuvo tinkamų gamtos sąlygų, buvo būtinos pilys. Kiekvienas valsčius turėjo po keletą tokių pilių ant kalnų ar piliakalnių pastatytų, sustiprintų perkasais, pylimais ir stipriomis tvoromis.

Lietuva nuo gilios senovės buvo nepaprastai gerai organizuota. Nors be gerų kelių, gyvendami tarp raistų ir miškų, gyventojai per vieną naktį buvo įspėti dėl gresiančio pavojaus, vyrai pašaukti karan. Pasienio sargyba sužinojus apie įsiveržiantį priešą, už-

degdavo aukštai ant kalno didžiulį laužą. Jį pamatę artimiausi piliakalniai uždegdavo po laužą. Taip skersai ir išilgai kraštą supleškėdavo laužai. Žmonės tuoj ruošdavosi gynybai. Vyrai rinkdavosi iš tolimų valsčių apsiginklavę lazdomis, buožėmis, akmenimis, mediniais skydais. Prie jų prisidėdavo raiteliai su ietimis, kardais, turėdavo šalmus, kai kurie net šarvus. Jie stodavo į kovą su priešais sumanus kario vadovaujami.

Senovės raštai liudija, kad lietuviai parodė didelių sugebėjimų karo reikaluose, naudojo gudrius kariavimo būdus, patys pasigamindavo įvairias mašinas pilims griauti. Taip Lietuvos riteriai - kareiviai apsaugojo Lietuvos laisvę per šimtus metų, o priešų Lietuvai niekados netrūko. Lietuviai buvo narsūs ir karingi. Netrūko jiems ir gerų vadovų. Visi gerai žinome mūsų didžiuosius kunigaikščius: Gediminą, Algirdą, Kęstutį ir patį išymiausiąjį Lietuvos valdovą Vytautą Didįjį, kuris praplėtė Lietuvos ribas net iki Juodųjų jūrų.

Vytautas savo genijaus galia padarė Lietuvą vieną iš svarbiausių valstybių Europoje 15-tame šimtmečiu. Svarbiausias momentas Lietuvos istorijoje, tai Žalgirio mūšis 1410 m., kuriame Vytautas su savo pusbroliu Jogaila ir

(Nukelta į 4 puslapį)

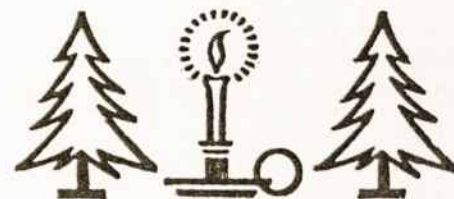
LIETUVIAI PASAULYJE

— Vakarų Vokietijos tarptautinis radijas "Deutschland Funk" dešimčia kalbų savo Europos skyriuje pranešė žinias apie Austrijos sostinėje Vienoje pabaltiečių renginius sąryšyje su Helsinkio Akto signatarų konferencija, prasidėjusia lapkričio 4 dieną. Buvo pranešta, kad veikia specialiai prie konferencijos įsteigtas pasaulio Pabaltiečių Santalkos informacijos centras. Daug pabaltiečių iš užjūrių ir visos Europos atvažiuojo Vienon, kur jie demonstruoja prieš sovietų įvykdytą Pabaltijo valstybių okupaciją ir praveda plačią kultūrinę ir politinę veiklą. Žinia buvo transliuojama į Angliją, Prancūziją, Olandiją, Norvegiją, Italiją, Daniją, Švediją, Lenkiją, Čekoslovakiją ir Vengriją. — Teleksu pranešė iš Vienos Informacijos centro vadovas A. Klimaitis.

— Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių Informacijos Centras New Yorke paruošė kelias dokumentines brošiūras, kurias išplatino Vienoje, vykstant Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijai. Brošiūrose sutelkti svarbesnieji dokumentai apie žmogaus teisių ir religinės laisvės pažeidimus sovietų okupuotoje Lietuvoje. Nuvykę į Vieną lietuvių veiksniai užmezgė kontaktus su konferencijos delegatais ir spaudos atstovais.

— Amerikoje pabaltiečių leidžiamas žurnalas "Baltic Forum" paskutiniame savo numeryje atspausdino pasikalbėjimą su garsiuoju amerikiečių dramaturgu Arthur Miller, kuris praėjusių metų pabaigoje buvo nuvykęs į Lietuvą. Jam padarė slėgiantį įspūdį, kai oficialūs sovietiniai pareigūnai labai jau primityviai manipuliavo iš užsienio atvykstančius svečius, pirsdami pasenusią ir neįtikinančią komunistinę propagandą. Jis pasakoja apie tų pareigūnų įnirsimą, kai jis posėdyje perskaitė sovietų kalinamų plunksnos žmonių pavardes, jų tarpe ir lietuvių. Vizitas Eriškių kolchoze Milleriui priminė Orwellio romano sceną, kai kolūkio pirmininkas Giedraitis neatsakė nei į vieną jam statomą klausimą. Miller susižavėjo lietuvių teatru, kurį tačiau smarkiai varžo griežta sovietų cenzūra.

— Čikagoje Ateities leidykla baigia spausdinti ir netrukus išleis prelato profesoriaus Prano Kuraičio filosofinių raštų rinktinę apie 300 puslapių, kurią spaudai parengė Antanas Vaičiulaitis. Pranas Kuraitis yra parašęs daug veikalų plėtodamas aristotelinę - tomistinę filosofiją, o drauge su Pranu Dovydaičiu yra laikomas Ateitininkų įkūrėju.

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trum pas, tradicinis sveikinimas \$ 10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Kalėdinis numeris spausdinamas gruodžio 10 d. Sveikinimai Redakciją turi pasiekti ne vėliau gruodžio 1 d. kada sveikinimai atiduodami į spaustuvę rinkti.

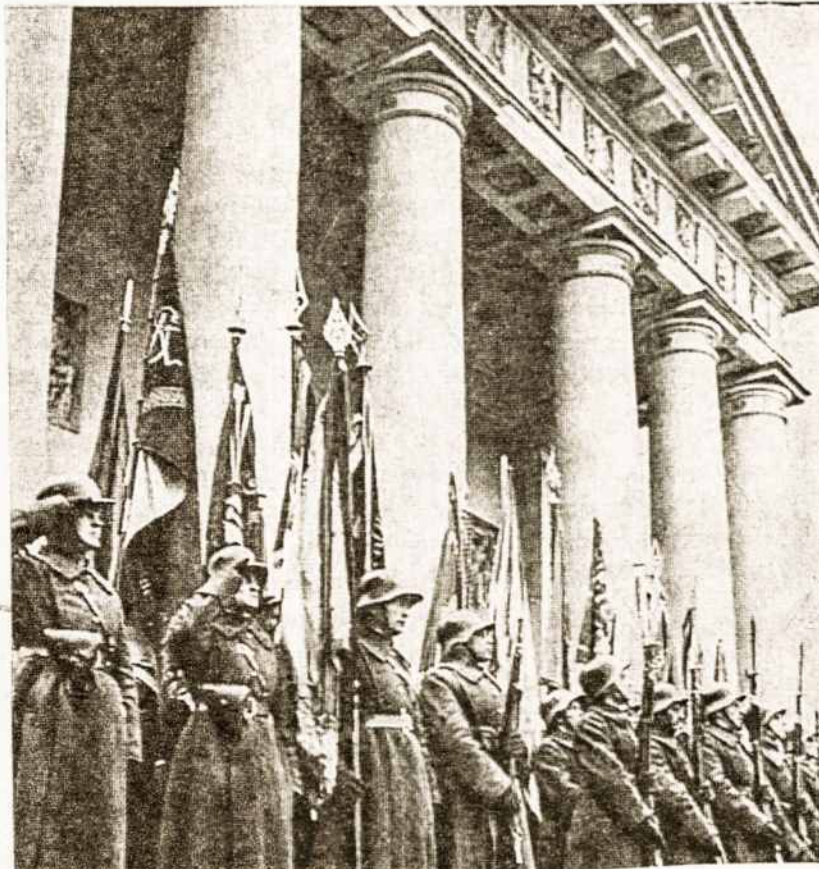
Juozas Mikštas
RAMOVĖNAI - VETERANAI
SAVO DAR NEATGYVENO

Mes, ramovėnai,
Kietai, lyg plienas,
Nors jau pražilę
Mūs visos dienos.

Juk atsargon mes
Dar neišėję,
Nors per ilgai jau
Svetru viešėję.

Folkšturmo varda
Užsitarnavę,
Gimtąją žemę
Sapnuojam žavią.

Ir žūtbūtiniam
Karui vis rengias
Karys, per visą
Pasaulį žengęs.

I-mojo pėstininkų DLK Gedimino pulko garbės sargyba prie Vilniaus katedros 1939 m. lapkričio 23 dieną.

Geros ir blogos naujienos

KRIKŠČIONYBĖS SUKAKTĮ MININT

Lietuvos krikšto 600 m. jubilėjaus ruoša pas mus jau gerokai įsisiūbavo, nors tebesame išvakarėse. Yra jau ir akivaizdžių rezultatų. Štai turime prieš akis Jubilėjaus komiteto rūpesčiu nukaltą sukaktuvinį medalį, kurio projektą padarė, estetiškai bei kūrybiškai apipavidalino skulptorius Vytautas Kašuba. Šis jo darbas, kaip ir visi kiti ankstesni, pulsuoja gilia mintimi, rimtumu ir nuoširdumu. Pridėkime - dar ir istorinės tiesos teisingu išreiškimu. Nėra lengva viename medalyje išreikšti ir suderinti reikiamus dalykus. O tačiau V. Kašubai tai pavyko atlikti.

Pirmoje medalio pusėje pavaizduoti trys Lietuvos valdovai: karalius Mindaugas, didieji kunigaikščiai Jogaila ir Vytautas. Kiek vieno valdovo karūnuotas profilis yra skydo fone, kurie čia ritmiškai išdėstyti ir sujungti į vieną apskritimą. Ir tai visiškai teisingai. Pirmasis Lietuvos krikštą pradėjo 1251 metais Mindaugas. Jis ne tik pats su savo šeima, artimaisiais didikais bei bajorais apsikrikštijo, bet greičiausia patraukė į krikščionybę ir didesnę lietuvių skaičių, ką rodo neseniai Lietuvos archeologų atkasti ir tyrinėjami jo statytos pirmosios Vilniaus katedros pamatai. O mindauginės katedros nebūta menkos. Jos būta 22,7 x 22,4 metrų ploto, su masyviu bokštu, kurio apatinės dalies sienos storis buvo 3 metrų. Taigi Mindaugo atliktas krikštas buvo pirmasis Lietuvos krikšto bandymas, tegu ir nelaimingai (valdovo nužudymu) pasibaigęs. Labai gerai padarė Lietuvos Krikščionybės jubilėjaus komitetas ir skulptorius, įvedę mūsų pirmąjį karalių Mindaugą pirmuoju krikštytoju. Greta jo - didysis kunigaikštis Jogaila, 1387 m. pradėjęs krikšto atnaujinimą ir, pagaliau, Vytautas, kurio rūpesčiu nuo 1413 m. buvo pakrikštijami žemaičiai. Visų šių trijų valdovų atlikti darbai yra gal vienodai svarbūs ir tai atvaizduota atitinkamomis datomis ir vardais bei trimis kryželiais medalyje.

Antroje medalio pusėje (pačiame viršuje) dominuoja Lietuvos karališkoji karūna ir ryškiai pabrėžtas Mindaugo vardas. Po to - Vilniaus katedra su senąja varpine, vėl ryškiai iškalti Jogailos - Vytauto vardai. Visus šiuos ženklus bei simbolius jungia - vienija didžiulis kryžius - krikščionybės simbolis ir Lietuvos Vyčio žen-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

las. Visi medalio įrašai iškalti lietuvių ir lotynų kalbomis ir tai yra labai gerai, nes viso pasaulio katalikų oficialioji kalba yra ne kuri kita, o lotynų kalba.

Mūsų prieš akis turimas medalis teikia didingą išpūdį: malonu į rankas paimti, pasidėti garbingoje vietoje, kam nors duoti kaip vertingą dovaną ar į okupuotąją Lietuvą lauktuvių nuvežti. Jo kaina nedidelė (tik \$ 30 US). Sidabrinis - \$ 200. Bet yra ir mažesnio formato, dar pigesnių, tik jau ne taip išpūdingų.

Auksinis medalis buvęs įteiktas Šventajam Tėvui Jonui Pauliui II. Sakoma, kad jis buvęs juo labai patenkintas ir nuoširdžiai dėkojęs. Yra gerų vilčių, kad šio medalio suminėti motyvai busią įtraukti į Vatikano pašto ženklus, kurie busią Lietuvos krikšto jubilėjaus proga išleisti ateinančiais metais.

Krikšto jubilėjaus proga yra ir dar bus kitų gerų naujienų. Jau pereinamųjų metų pabaigoje Amerikos Lietuvių bibliotekos leidykla Čikagoje išleido stambų veikalą - "Vilniaus arkivyskupijos" I knyga, 432 puslapių. Šiuo metu spausdinamas to paties veikalo II knyga, dar stambesnė - 592 psl. Veikalas bus išleistas dar šių metų gale, taigi paties jubilėjaus ruošos įkarščio metu. Taigi Vilniaus arkivyskupijos istorijai ir jos bažnyčių reikalams serijinio "Lietuvos bažnyčių" veikalo apimtyje paskirta daugiau kaip 1.000 puslapių su keliolika šimtų bažnyčių ir kitų religinių objektų ryškių nuotraukų. Vadinasi, Vilniaus vyskupija, įkurta 1251 m. atkurta 1387 m., ti kdabar susilauks savo lietuviškos istorijos.

Bus ir daugiau leidinių. Taip Jubilėjinio komiteto paprašytas prof. dr. Vyt. Vardys jau paruošė kelių autorių kolektyvinį veikalą apie krikščionybės reikšmę Lietuvai. Žinia, kad bus ir daugiau veikalų - dramos, poezijos, muzikos, dailės ir kt. žanrų kūriniai.

Bet iš okupuotos Lietuvos ateina tik blogos žinios. Okupantams nepatinka Lietuvos krikšto sukaktis, nes tai nėra nei marksistinis, nei leninistinis bei komunistinis

reikalas. Atėjo nelemtos žinios, kad okupacinė valdžia neleido minėjimo metu atvykti į Lietuvą Šventajam Tėvui. Taip pat uždraudė kam nors minėjimo metu nuvykti į Romą ir niekam neleidžia tuo metu į Lietuvą atvykti. Vis dėlto Vilniuje centrinis minėjimas bus ateinančių metų birželio 28 d. Taigi popiežius, norėdamas, kad visi lietuviai vieningai jungtųsi maldoje, Romoje projektuotą minėjimą iš birželio 14 d. nukėlė į birželio 28 dieną, t.y. abudu minėjimu suderino. Taigi išeina, kad iškilmingas minėjimas tegalės būti Romoje, kuriam jau dabar ruošiasi viso pasaulio lietuviai. Minėjimo iškilmingumą padidins nepaprastas įvykis mūsų krikščionybės istorijoje - VI. 28 Šv. Tėvas paskelbs Jurgį Matulaitį, buvusį Vilniaus vyskupą (1918-1925 m.) Palaimintuoju. Tai 39-sis Vilniaus vyskupas - ordinaras ir vienintelis iš visų Vilniaus vyskupų, užsipelnęs Palaimintojo garbę.

Krikščionybės sukaktis ir jos minėjimas labai nepatinka Lietuvos okupantui. Sistematingai daromos didžiausios pastangos krikščionybei suniekinti. Jau kuris laikas bolševikų spaudoje (o kitokios ten nėra), šmeižiama krikščionybės idėja, iškraipoma, niekinama jos praeitis, istorija, nurodoma, "kokią didelę žalą" padariusi Lietuvai krikščionybė. Sovietinės Lietuvos ateistiniai istorikai jau paruošė ir netrukus išleis stambius veikalus, skirtus krikščionybės suniekinimui. Net grynai moksliniai žurnalai (sakysime, be didesnių priekaištų ligi šiol redaguotas "Mokslas ir gyvenimas") skelbia minėtu reikalu šlykščius rašinius. Daroma viskas, kad Lietuvos katalikų džiaugsmo šventė virstų jų gedulo diena.

P O L I G O N A S

Ten, kur Skaruliai, Ruklos dvaras

Ir Gegužinės plokštuma,
Žvaliai šuoliavo ten gusaras,
Kai buvo laisva Lietuva.

Vingiavo Neris tarp kalnelių,
Puošė peizažą Lietuvos,
Ulonas girdėsi žirgelį,
Išjodams laisvinti kalvos.

Daina skambės Neries šlaituose,
Šilų tvankioje tylumoje;
Ruošoj, manevruos, apkasuose
Ir šilosėdų aukštumoje.

Žadino polėkius jaunystės
Pulsas žemėlės mūs laisvos,
Ir poligone linksmi krykštė
Kariai jaunosios Lietuvos.

Šiandien, kur Rukla ir Tartokas,
Nustelbęs mūsų sutartinę,
Šūkauja žvairas ten kazokas -
Rytiečių dainą gomurinę.

Laisvė apsukusi Venerą,
Sugrįš. Ilgai laukta. Sava.
Pakeis Tėvynės atmosferą -
Skendės žieduose Lietuva!

Kęstutis Radvilėnas
1985. XI. 23

● **Australijoje** kasmet plečiasi vandalizmas - barbariškas kultūrinių vertybių naikinimas. Vien tik NSW vandalai pernai padarė nuostolių už \$ 35 milijonus, degina mokyklas, sunaikina telefonų būdeles gatvėse, supiausto traukiniuose sėdynes, išteploja traukinių, namų sienas. Viktorijoje vandalai pernai padarė nuostolių už puspenkto milijono dolerių, praneša "The Age". Sydnejuje birželio mėnesį vandalų banda iš 7.500 telefono būdelių gatvėse sudaužė jų aštuntą dalį.

● **Sydnejus.** Australijos užsienio skolos praėjusį spalio mėnesį pasiekė net 9.000 milijonų dolerių. Iki šių metų Australijos deficitas pakils iki \$ 85.000 milijonų, - šiuos statistikos duomenis praneša "The Age" XI. 15. Tuo tarpu Australijos aukso produkcija pakilo iki \$ 1.400 milijonų ir netrukus Australijos aukso eksportas į užjūrius viršys anglių eksportą. Kviečių eksportas iš antros vietos nuslys į trečią vietą. Aukso eksportui kylant ir kviečiams šiek tiek nuslystant, vilna užims antrą didžiausio eksporto vietą. Šiuo metu eksporto pirmą vietą užima anglis, II vietą - vilna, III vietą auksas, IV - kviečiai, V - anglies rūda, žibalas, mėsa, aliuminijus. - Tai svarbiausi ir didžiausi Australijos eksportai į užjūrius.

● **Sydnejus.** Pasaulį sukėlė sensacija Britanijos saugume 20 metų išdirbęs Peter Wright, rojalistas, antikomunistas, dabar 72 metų amžiaus, gyvenęs Tasmanijoje, parašė memuarus ir nori išleisti knygą, kaip Britų saugumo ir žvalgybos viršininkas Sir Roger Hollis buvo sovietų KGB agentas. Britanijos valdžia prašo Sydnejaus teismo, kad uždraustų tokią knygą viešumai išleisti. Sydnejuj NSW teismas iš naujo svarstys šią problemą, ar leisti pasauliui sužinoti, kad britų žvalgyba yra KGB tarnaitė. Britanija net būrį advokatų atskraidino į Sydnejų, kad teisme sulaukėtų tos knygos spausdinimą.

● **Roma.** Popiežius Jonas Paulius II lapkričio 16 d. išskrenda porai savaičių apatulinęs kelionėn, kurios metu aplankys Bangladesh, Singapūrą, Fijį, New Zealand ir Australiją.

● **Maskva.** Remontuojant Švedijos diplomatinės atstovybės Maskvoje patalpas, jų sienose buvo surasti klausymo mikrofonai. Apie tai pranešė Švedijos užsienio reikalų ministerija ir sovietams įteikė griežtą protestą.

● **Zemė drebejo** Laisvosios Kinijos respublikos saloje Taipei (anksčiau vadinama Formoza) lapkričio 15 d. Po griuvėsiais žuvo 34 žmonės, daug sužeistų, griūnant namams.

● **Užsienio spaudos agentūros** informuoja, kad afganai laisvės kovotojai pastaruoju metu sustiprino veiksmus prieš okupacinę sovietų kariuomenę, spalio 19 d. rezistentai užpuolė raudonosios armijos dalinio koloną, nukaudami 35 sovietų karius, sudegindami daug tankų ir kitų karinių mašinų, Madrahar provincijoje dar nu mušė 5 sovietų helikopterus ir sunaikino 15 šarvuočių.

● **Melbournas.** Gailėtingųjų seserų streikas įžengė į trečią savaitę. Valdžia laukia kol streikuojančios išalks ir grįš prie darbo.

● **Amerikiečių** vyskupų konferencijos pirmininkas pranešė, kad ateinančių metų rugsėjo mėnesį Popiežius antrą kartą lankysis Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Šis vizitas užtruks aštuonias dienas. Pirmą kartą Jonas Paulius II lankėsi Jungtinėse Amerikos Valstybėse 1979 metais. Pirmasis popiežius nuvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes buvo Paulius VI 1965 metais.

T E V I Š K E S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

ATVYKSTA POPIEŽIUS

Popiežius Jonas Paulius II lankys Australiją jau antrą kartą. Pirmąjį kartą buvo atvykęs 1973 m. vasario mėnesį į Tarptautinį Eucharistinį Kongresą Melbourn, kaip Krokuvos kardinolas, dabar - Bažnyčios vyriausioji galva. Savo apaštalinio vizitu aplankys Canberą, Brisbanę, Sydney, Hobartą, Melbourną, Darwiną, Alice Springs, Adelaidę, Perthą. Vizitą pradeda lapkričio 24 d. ir baigia gruodžio 1 d. Australijoje per 6 dienas numato pasakyti 32 kalbas, maždaug nuo 4 iki 25 minučių. Australijos vyskupai rekomendavo Popiežiui bendrą kalbų temą: "Kristus yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas".

Jonas Paulius II šiuo metu yra pats žymiausias pasaulio moralinis autoritetas. Plačiu išsilavinimu, iškiliais gabumais, paprastumu, visiems skelbia Kristų, stiprina tikėjimą, lankydamas įvairias tautas atvira širdimi, giliu protu, uždegančiu žodžiu. Už savo drąsą ginant bolševikų pavergtuosius, reikalaujant religijos laisvės, su kuria ateina ir visos kitos laisvės, buvo mirtinai peršautas šv. Petro aikštėje Romoje 1981 m. gegužės 13 d. popietę, kur jo laukė apie 40.000 piligrimų iš įvairių pasaulio kraštų atvykę pasveikinti Kristaus vietininką, gauti jo palaiminimą. Staiga 5 val. nuaidėjo per aikštę sūvis ir šventojo Tėvo baltas drabužis apsipylė krauju. Su greitąja pagalba nuvežtas į ligoninę. Jau 6 val. gulėjo ant operacijos stalo. Netekęs daug kraujo, gavo tris pilnus litrus kraujo transfuzijos. Operacija baigėsi tik 11.30 val. naktį. Tikėjo, kad nuo mirties išgelbėjo Dievo Motina Marija ir pasveikęs po metų nuvyko į Fatimą Marijos šventovėn Jai padėkoti. Išgyvenęs mirties agoniją, asmeniškai iškentėjęs pavojingai sužeisto kūno skausmus ir negales, moka ir žino dar geriau suprasti kitus ir savo tėviška meile apima visą pasaulį. Visur skelbia, kad žmogus negali gyventi be meilės, nes Dievo meilė yra didesnė už nuodėmę, galingesnė už mirtį, nuolat atleisti, visada pasiruošus pasitikti sugrįžtant sūnų palaidūną. Tasai meilės pasireiškimas žmonijos istorijoje turi vieną pavidalą ir vieną vardą, jis vadinasi JĖZUS KRISTUS.

Popiežius atvyksta atnaujinti ir sustiprinti mūsų tikėjimą, nes ir Australijoje, kaip ir kitur, yra daug problemų. Gyventojų 1981 m. surašymu katalikų yra 27%, kurie sudaro keturis milijonus. Turi 1.720 katalikų mokyklų su 573.000 mokinių, 50 vyskupų, 3.600 kunigų, 2.130 vienuolių brolių, 10.600 vienuolių seselių. Daugelis katalikų yra stipriai atsidavę Bažnyčiai, vaikus siunčia į katalikiškas mokyklas. Žmonių apklausinėjimo įstaigos skelbia, kad tik 37% katalikų sekmadieniais dalyvauja pamaldose - daugumoje vyresnioji karta. Popiežius kvies į Kristaus atneštą išlaisvinimą iš nuodėmės, kurį tobuliausiai atbaigia meilė aukojantis. PD

Dainos Sambūrio koncertas Melbourne

Metinis Dainos Sambūrio koncertas vyko lapkričio 9 d. Melbourno Lietuvių Namų salėje. Publikos buvo daug bet galėjo būti daugiau.

Pirmoje dalyje moterys išsiriavo tautiniais rūbais. Mišrus choras padainavo S. Sodeikos Saulėtekis ir Jūs berneliai, apgavikai. Moterų choras padainavo S. Gailevičiaus Vasaros naktys ir Viltenio Pavasaris. Duetu dainavo Vincas Danius ir Bronė Staugaitienė Raudonikio Mylėk ir lauk. Duetas skambėjo labai gražiai. Gana harmoninga daina Viltenio Pavasaris. Žalią rūtą A. Raudonikio solo vedė Vincas Danius, palydint trio - Bronė Staugaitienei, Birutei Prašmutaitei ir Aldonai Baltrūnienei. Sąskambis labai darnus. Mišrus choras užbaigė pirmą dalį dviem dainom: Ateisiu, D. Andriulio ir Augo bernelis, L. Abario. Pirmoje dainoje solo vedė Bronė Staugaitienė.

Tautinių šokių grupė Šokdava pašoko du šokius: Mikitiene ir Sukėių. Ši grupė Šokdava jau yra vyresniųjų šokėjų grupė ir užtat šoka tikrai gerai.

Antroje dalyje pasirodė tik mišrus choras. Pradėjo St. Šimkaus Lietuviais esame mes gimę ir sekė J. Siniaus Miškuos. Trečia daina buvo M. K. Klajūno Sugrįšiu paguosti tavęs. Čia trio partiją vedė trys jaunieji choristai: Rita Bruožytė, Ieva Brovedani ir Gabrielė Staugaitytė. Daina lyrinė, gražūs žodžiai ir šiltai skambanti melodija. Bene nauja daina buvo Z. Venckaus Treji gaideliai giedojo. V. Budrevičiaus Oi aukšti ažuolėliai taip pat nauja daina. Jos harmonija kiek patampyta ir chorui ji nelabai skambėjo.

Lyg atvangai buvo pašokta du tautiniai šokiai - Šustas ir Aušrelė. Ypač guvus šokis buvo Aušrelė. Čia valso taktas ir šiame takte šokis vyko. Paprastai jaunimas valso nemoka šokti, bet Šokdava jį tikrai gerai šoko.

Koncerto užbaigta tikrai buvo įdomi: choras perėjo į giesmes. Visi choristai gavo paruoštas žvakes, o taip pat kai kurie ir iš publikos. Visur užgesus lempom, sužibėjo žvakės. Giesmę Panis angelicus (Cesar Franck) solo vedė Virginija Bruožytė, o chorą palydėjo instrumentai - violončele

Panis angelicus scenoje: Virginija Bruožytė dainuoja solo, Ieva Brovedani violončele ir pritaria choras. Vargonų ir pianino nesimato.

Ieva Brovedani, pianinu Alex Brovedani ir vargonais Zita Prašmutaitė. Skambėjo dieviškai, daugelis net ašarojo.

Po šito dar buvo dvi kalėdinės giesmės: Įvykis ir Naujajai Linksmas giesmė. Šios paskutinės dvi giesmės lyg ir nublukino tą triumfališką įspūdį giesmės Panis angelicus, kurią choras turėjo kartoti.

Bendrai metinis Dainos Sambūrio koncertas geras. Miela ir gražu pasiklausyti lietuviškos dainos. Jeigu apie pageidavimus kalbėtume, tai būtų gera, kad dainos būtų įvairesnės. Pastebėta, kad ir Dainų šventėse dainos turi kokią tai monotonią. Gal mes jau per daug išlepe, bet žinome, kad yra

mūsų kompozitorių, kurie apreiškia naują lietuviškos dainos aspektą.

Po koncerto padėkos žodį tarė Bendruomenės valdybos atstovas A. Vaitiekūnas. Gėlėmis buvo apdovanoti choro vadovai, solistai ir kiti rengėjai.

Choro dirigentės yra Danutė Levickienė ir Birutė Prašmutaitė, akompaniatorė Zita Prašmutaitė. Tautinių šokių grupės Šokdava vadovė yra Dalia Antanaitienė.

Po koncerto buvo vaisės visiems choristams ir svečiams. Vaisių metu choristams buvo įteikti pasižymėjimo ženklukai. Vieni juos gavo, kurie chore dainavo 30 metų, o kiti, kurie dainavo 20 metų. Ženkliukai gana gražūs. pv.

Du nauji pagrindžio leidiniai iš Lietuvos

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 71-mas numeris ir "Aušros" 50-tas numeris

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 71-mas numeris yra skiriamas "mylimam tautos ganytojui - tremtiniui vyskupui Julijonui Steponavičiui", šiais metais švenčiančiam tris jubiliejus: 25-kerių metų tremties, 50 metų kunigystės ir 75-kerių metų amžiaus.

Štai šio numerio antraštės: Popiežius Jonas Paulius II ir lietuvių tauta sveikina vyskupą Julijoną Steponavičių. Grįžta Muravjovo - Stalino laikai. Niekina motiną. Atsakymas laikraščio "Tarybinė Klaipėda" anonimumi. Kratos ir tardymai. Mūsų kaliniai. Žinios iš vyskupijų. Sovietinėje mokykloje. Nauji pagrindžio leidiniai. "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 71-mas numeris yra datuotas šių metų rugpiūčio penkioliktą dieną. Turi 39 puslapius.

"Aušros" 50-to numerio turinys yra toks: Kaip rusų tankai balsa-

— Europoje didžiosios katalikų spaudos agentūros: Kathapress — Austrijoje, KNA - Vakarų Vokietijoje ir KIPA - Šveicarijoje plačiai paminėjo Vilniaus apaštalinio administratoriaus vyskupo Julijono Steponavičiaus 75 metų sukaktį ir jo ištrėmimą į Zagarę. Į visus kunigų ir pasauliečių prašymus vyskupą gražinti į Vilnių pareigom, Maskva tyli ir neatsako net ir į 17.400 pasirašytą lietuvių prašymą.

vo už "Lietuvos seimą". Kas tie tikrieji piratai? - SOS, SOS, SOS. (Gelbėk žudomą talentą. Du Vytauto Skuodžio pareiškimai). Apie Kopenhagos teismą kalba Tomas Venclova (iš užsienio radijo laidų). Testamentas (eilėraštis). Tarybinio kašnio Vlodo Lapienio memuarai (tęsinys). Leidinio data yra: 85 metų rugsėjis. Turi 31 puslapį.

POPIEŽIUS MELBOURNE

Popiežiaus sutikimo Viktorijos įstaiga kviečia visus įsigyti Popiežiaus Mišių Flemingtone knygetes, kurios prie bažnyčių platinamos po \$ 1. Kurie tas Mišias ir iškilmes žiūrės per televiziją, tos knygetės bus naudingos sekant kas daroma, kas giedama.

Kas vyks į iškilmingas Popiežiaus Mišias Flemingtone, dėl unijų nenoro labai mažai kur įrengti garsiakalbiai, tai prašo pasiimti su savim mažus radijo aparatėlius su FM bangomis, kad vietoje galėtų girdėti, matant altorių prie kurio Popiežius su minia kunigų koncertuos šv. Mišias.

Ekumeninės pamaldos su Popiežium MCG stadione lapkričio 27 d., ketvirtadienį, 8 val. vakare.

Flemingtone iškilmingos šv. Mišios lapkričio 28 d., penktadienį, pradžia 4 val., bet reikia būti ten mažiausiai valandą ar porą valandų prieš prasidedant, kai numatoma suvažiuos bent ketvirtis milijono žmonių.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Paslaptinga ranka

Rusų imperija yra sulipdyta iš svetimų tautų neapkenčiančių Maskvos kolonistų. Patys rusai vos sudaro pusę imperijos gyventojų. Ekonomija ir technologija negali prisilyginti net prie mažos Japonijos. O vis dėlto Vakarai yra pavojų, jaučiasi sumišę ir nesaugūs. kažkas yra netvaroj su laisvu pasauliu, ypač su Š. Amerika, ant kurios pečių guli Vakarų apgynimas nuo išūliai puolancio priešo - Sovietų Sąjungos.

Rytų Europos pabėgėliams yra nesuprantama, kad Vašingtono politikai galėtų nepažinti marksistinės diktatūros, jos metodų ir jos siekimų. Š. Amerika turi neblogą slaptąją tarnybą, turi savo pasiuntinybes ir konsulatus Sovietų Sąjungoj. Gauna informacijų ir iš pabėgusių iš Rusijos. Tikriausiai stoka informacijos neturėtų būti kalta dėl nuolat daromų politinių klaidų.

Net ir prezidentas Roosevelt leidžia save apgauti ne dėl informacijos stokos apie Staliną. Jo paties pasiuntinys Maskvai Mr. Bullit mėgino perkalbėti prezidentą, kad jis nustotų varęs savo klaidingą politiką ir pareikalautų iš Stalino tvirto pažadėjimo, kad rusai nepretenduos į jokias svetimas žemes ir iš jų pasitrauks pasibaigus karui. Tai buvo padaryta dar 1942 metais, kada Stalinui Vakarų pagalba buvo būtina ir tokio reikalavimo jis nebūtų galėjęs atmesti. Veltui - Rooseveltas paliko Rytų Europą Stalinui valiai.

Nesuprantamas buvusio prezidento elgesys paaiškėja, kai jo ar-

Rašo Dr. J. Kunca

tinčiausias patarėjas buvo Hiss, žydas ir Stalino šnipas.

Kiekvienam yra aišku, kad visų revoliucijų, politinių streikų, marksinės propagandos ir atentatų lopšys yra Maskvoje. Tai žino ir Vašingtono politikai ir valstybės vyrai. Koks tikslas amerikiečiam eikvoti savo jėgas Vietname, Korėjoje, Libijoje ir kituose Maskvos tarnų kraštuose? Pasaulio ramybės atgavimui yra būtina išardyti Maskvos centrą. Tam buvo jau keleta puikių progų: per II pasaulinį karą, per vengrų ir čekoslovakų sukilimus, ir net šiuo momentu, kada Sovietų Sąjunga yra sunkioje ekonominėje ir kartu politinėje padėtyje. Tik reikėtų susilaukti nuo Rusijos rėmimo, sustabdant ekonominę ir ypač technolo-

ginę pagalbą.

Kaina nėra aukšta. Viskas prieinama, tik trūksta sprendimo veikti. O čia ir yra didžiausia Amerikos ir Vakarų problema. Vašingtonas negali pozityviai reaguoti, nes kažkokia paslaptina ranka diriguoja jo politiką ir tai daro ne Amerikos ir Vakarų naudai.

Įtartini yra ir žydų šnipinėimai amerikiečių karo paslapti, nors Izraelis gauna visus naujausius ginklus. O ginklų kontrabanda už 2.000 milijonų, turėjusi tikslą nusiųsti lėktuvus ir raketas į Iraną per Izraelį, negalėjo būti be JAV valdžios žinios.

Tos paslaptingos rankos diriguojančios Amerikos politiką ne jos naudai reikia ieškoti labai arti Baltųjų Rūmų ir Kongreso bei Senato. Tik laisva Amerikos politika galės lengvai apsiginti nuo visais atžvilgiais silpnos, bet agresingos Sovietų Sąjungos.

Lietuvos krikšto iškilmės Romoje bus porą savaitių vėliau

Jo Ekscelencija vysk. P. Baltakis gavo iš Vatikano sekantį pranešimą: "Skubu jums pranešti, kad atsižvelgiant į susidariusias sąlygas, ir ypač nebeturint vilčių, kad kas nors iš Lietuvos galėtų dalyvauti Lietuvos krikščionybės

600 metų jubiliejaus iškilmės Romoje ir kartu Dievo Tarno Matulaičio beatifikacijos anksčiau numatyta data, Šv. Tėvas nusprendė, kad tuo atveju bus geriau minėtas iškilmes švęsti kartu su Lietuvos Bažnyčia, t.y. 1987 m. birželio 28 d.

Todėl visos iškilmės Romoje yra atidedamos dviem savaitėms: .....

Nuo ketvirtadienio, birželio 25 d. iki ketvirtadienio, liepos 2 d.

Šią žinią mums pranešė Lietuvos Krikšto Jubiliejaus Romoje komiteto pirm. prel. Algimantas Bartkus - Pontifikalinės Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijos Rektorius.

Dabartinė Jugoslavija

Zvelgiant iš teoretinio taško, Jugoslavijoje vyrauja marksistinė valdymosi sistema, tačiau gerokai sumoderninta. Pvz.: maždaug šimto kilometrų atstume nuo Belgrado yra mašinų fabrikas, pavadinimu "Raudonasis plakatas", kuriame 16.000 darbininkų per metus pagamina 220.000 mašinų. Į tą skaičių įeina 55.000 mažų, ypatingai pigių mašinų, pavadinimu "Yugo". Tai vienintelė komunistinio krašto pagaminta mašina, kuri randa rinką Amerikoje.

Vienas, minėtame fabrike dirbąs darbininkas, vardu Radoslavas pareiškė, kad jie turėtų būti geriau apmokami negu kitų fabriku darbininkai, nes yra gaminamos aukštos kokybės mašinos. Deja, jie nesą geriau apmokami.

Tito, Jugoslavijos socialistinio režimo įkūrėjas, 1950 m. pradėjo naują socializmo formą. Sov. Rusijoje visas įmonės, dirbtuves, kolūkius ir kt. valdo valdžios paskirti asmenys, bet Jugoslavijoje patys darbininkai išsirenka iš savo tarpo komitetus, kuriems patiki valdžią.

Jugoslavai džiaugiasi, kad jie geriau gyvena negu lenkai ar bulgarai. Jiems leidžiama kopijuoti Vakarų prekybos pavyzdžius. Šiais laikais 800.000 jugoslavų dirba Vakaruose, daugiausia Vakarų kietijoje. Nedraudžiama išvykti į Vakarų kraštus ir vėl grįžti. Tačiau pačių darbininkų rinktieji ko-

mitetai visada valdosi grynai marksistiniais metodais ir komunistų partijos geležinė ranka viską laiko stipriai suspaudusi.

Jugoslavija susidaro iš šešių tarsi respublikų ir dviejų autonominių provincijų, kuriose kalbama kitomis kalbomis. Jų visų savivaldos pagrindas - biurokratija. Sakysim, žemė priklauso ūkininkams, bet kiekvienam iš jų priklauso šiek tiek mažiau negu aštuoni akrai, tai sudaro nepilnus du hektarus. Taigi ūkininkams to žemės plotelio užtenka tik patiems prasimaitinti.

Jugoslavijoje už maisto produktus piliečiai moka 65 procentus iš savo pajamų, tuo tarpu Vengrijo-

je mokama tik 35 procentai. Jugoslavijoje bijoma stiprinti "šalutinę" ekonomiką tokioje formoje, kokia vyrauja Vengrijoje.

Vakarų žurnalistai skelbia, kad šiuo metu krizę Jugoslavijoje galima pavadinti 80 procentų lygio. Nors krašto valdymosi sistema teoretiškai reikštų "darbininkų rojų", bet praktiškai toli gražu taip nėra. Jugoslavai gyvena daug blogiau negu vengrai.

Vakarų žurnalistai skelbia, kad apsilankius Belgrade, matysi daug žmonių nešiojančių geros rūšies vakarietiškus drabužius ir iš paviršiaus atrodytų, kad krašte vyrauja gerovė. Deja, tai esąs apgaulingas išpūdis, nes piliečiai stokoja maisto ir įvairių reikmenų.

Agnė Lukšytė

NAFTOS PAIEŠKŲ GRĘŽINIAI TERŠIA KURŠIŲ NERIJĄ

Vilniaus "Tiesos" š.m. spalio 29 d. Nr. 250 telpa interviu aktualia tema: "Neriją sukūrė gamta, išsaugoti privalo žmonės". Ir štai jau viešai prisipažįstama, kad plaukiojančioji 'Petrobaltiko' platforma po poros metų patyrė avariją: gręžiant išsiliejo, rodos, ne daug, apie 70 tonų naftos, bet ji buvo išmesta kaip tik ant Kuršių nerijos. Kaltinami naftininkai, naudojantieji seną Kaspijos technologiją, kurios dėka Kaspija yra pasibaisėtina užteršta. Speciali komisija samprotauja: "Pučiant

stipresniems ir vyraujantiems vakarų, pietvakarių ar šiaurės vakarų vėjams, nafta galinti pasiekti neriją labai greit. Kadangi palei krantus teka stiprios (iki 2 metrų per sekundę) srovės, nafta per 4-6 valandas pasiektų Nidą, pasikui Palangą, Kaliningrado sritis, Latvijos kurortus".

Raudonieji okupantai lyg ir apgailėstauja, kad naftininkai nesirūpina modernia, patikima technologija, būdami patys tų naftininkų įkvėpėjais ir visagaliais viešpačiais. Juk visuose bolševikiniuo-

LIETUVIŲ KOVOS DĖL . . .

(Atkelta iš 1 puslapio)

jungtine lietuvių - lenkų kariuomene sutriuškino kryžiuočių ordino pulkus ir sunaikino didžiausią prieš grėsmę iš vakarų. Vytautas pasižymėjo ne vien kaip sumanus ir išstvermingas karo vadas, jis buvo gabus krašto valdovas ir didelis krašto civilizuo-tas. Jis mokėjo pasisavinti iš kaimynų viską kas geriausia. Vytautas buvo greitų judesių, drąsus, orios išvaizdos ir nepailstamai darbštus. Vytauto būdingi žodžiai: "Visad laiko nustoja tas, kas jo laukia". Vytautas negėrė svaigalų, vien tik gryną vandenį.

Po Vytauto mirties dėl įpėdinio stokos prasidėjo kivirčiai dėl sosto. Jie privedė prie Liublino unijos 1569 m. - Lietuvos - Lenkijos konfederacijos, kuri palaipsniui vedė Lietuvą silpnyn, kol privedė prie galutinio laisvės praradimo 1795 m. ir nualinta Lietuvos - Lenkijos konfederacija tapo caristinės Rusijos imperijos auka.

Lietuviai tačiau ir po caro valdžia gyvendami ypatingai vargingą gyvenimą išliko ištikimi savo kraštui, nepamiršo savo kalbos ir savo tradicijų. Lietuvos liaudis, nešdama kietą rusų priespaudą, nepasidavė surusavimo primonėms. Net kada caro valdžia uždraudė lietuvišką spaudą lotyniškais raidėmis, lietuviai patriotai aplenkė įstatymus, spausdino knygas Prūsijoje, o drąsus knygnešiai slapta jas platindavo Lietuvoje.

Lietuviai istorijos raidoje pasižymi ištikimybe savo kraštui, savo kalbai, savo senovės tradicijoms. Visai nenuostabu, kad Lietuva buvo paskutinė Europos tauta, kuri priėmė krikščionybę. Lietuviai, o ypatingai žemaičiai, buvo kieto būdo. Toks kietas būdas apsaugojo Lietuvą nuo sulenkėjimo ir nuo surusėjimo. Šiandieną lietuviai tebesilaiko Lietuvoje tų senų tradicijų ir tebėra gilus patriotiško nusiteikimo, kuris be abejo apsaugos juos nuo nutautėjimo, nuo surusėjimo. Lietuvos kultūra yra saugojama ir jaunoji lietuvių karta yra auklėjama lietuviškoje dvasioje. Lietuviai laukia momento kada atsiras aplinkybės vėl stoti į kovą dėl Lietuvos laisvės.

— PLB pirmininkas Vytautas Kamantas pranešė, kad jau baigtas lėšų telkimas Lituaniškos katedrai, kai jai reikėjo surinkti \$ 600.000 sumą, kuri dabar jau net peržengta.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

SVAJONIŲ GASTROLĖS JAV IR KANADOJE KONCERTAI:

Lapkričio 29 d. - Bostone,
Lapkričio 30 d. - New Yorke,
Gruodžio 6 d. - Toronte (Kanadoj),
Gruodžio 7 d. - Montrealyje (Kan.)
Gruodžio 13 d. - Clevelande,
Gruodžio 14 d. - Čikagoje,
Gruodžio 17 d. - St. Petersburg
(Florida),
Gruodžio 21 d. - Hartford,
Gruodžio 31 d. - padainuosime ke-
letą dainų Naujų Metų baliuje Los
Angeles,
Sausio 3 d. 1987 m. - koncertas Los
Angeles.

Yra galimybių, kad gali būti
dar du koncertai: Hamiltone, Ka-
nadoje tarp gruodžio 1-5, Grand
Rapids (JAV) gruodžio 28 d.

Kas važiuoja? - Tikrai 3 svajo-
nės. Birutė Kymantienė išskren-
da lapkričio 22 d. QANTAS QF 17
4 val. p.p. Virginija Bruožytė ir
Zita Prašmutaitė išskrenda lap-
kričio 23 d. QANTAS QF 3 7.30
val. vak.

Henrikas Antanaitis VI PLJS Or-
ganizacinio komiteto pirmininkas
skrenda į JAV, Kanadą, Pietų
Ameriką kongreso reikalais. Jis
išskrenda su Birute Kymantiene
lapkričio 22 d. QANTAS QF 17
4 val. p.p. Abu dalyvauja susirin-
kime su PLJS Valdyba. Jis daly-
vauja ir tars žodį pirmuose ketu-
riuose Svajonių koncertuose -
Bostone, New Yorke, Toronte,
Montrealyje, o po to skrenda į
Pietų Ameriką.

Kas organizuoja koncertus?

Koncertų koordinatorius yra
Vytenis Rasutis, gyvenantis Či-
kagoje. Jis jau buvo Australijo-

DU NAUJI EILIŲ RINKINIAI

Poezijos mėgėjus pasiekė dvi
naujos eilių knygos.

"Legendų liepsnos", poetės - be-
letristės Petronėlės Orintaitės. Per
nai Amerikoje jai buvo suruoštas
pagerbimas 80 metų sukakties pro-
ga. Šitas jos eilių rinkinys vertas
ypatingo dėmesio dėl originalumo
ir brandumo. Poetė mūsų tautos
eigą nuo senų senovės iki šių laikų
išsako posmaiš, kurie persunkti
animizmu ir nuostabių žodžių at-
gaiva.

Kietais viršeliais knyga, Vilties
Draugijos leidyklos išleista geram
popieriuje, be korektūros klaidų.
Dailininkės Birutės Vilkutaitytės
- Gedvilienės aplankas ir vinjetės
pasižymi ypatingai geru, moderni-
ku skoniu.

"Žeme, būk mano motina", tai
poeto Juozo Almio Jūragio eilių
rinkinys, išleistas Australijoje, pa-
ties poeto lėšomis, dalinamas tik
draugams ir poezijos mėgėjams.
Eiliuotoje prakalboje poetas sa-
ko šiuos savo eilėraščius gavęs iš
Lietuvos. Tai posmai jo parašyti
tarp 16-kos ir 22-jų metų amžiaus.
Visos eilės persunktos romantiška
nuotaika, skaitytojo jausmus už-
degančia nostalgija.

- "The Fatima Crusader" kas
trys mėnesiai leidžiamas žurnalas
spalio - lapkričio numeryje at-
spausdino dviejų lietuvių kunigų
atvaizdus su trumpom biografijom:
kun. Alfonsas Svarinskas so-
vietų nuteistas 10 metų katargos
ir kun. Sigitas Tamkevičius irgi
10 metų už religinę veiklą ir uo-
lų kunigiškų pareigų atlikimą Lie-
tuvoje. Visus skaitytojus kviečia
už juos melstis, kad būtų paleisti
į laisvę.

je du kartus. Dalyvavo VI Tauti-
nėje stovykloje 1978 m. - skautas
Vytiš. Dalyvavo Australijos Lietu-
vių Dienose Melbourne 1982 m. -
tada kaip buvo atvykęs su Spindu-
lio tautinių šokių grupe iš Los An-
geles.

Los Angeles koncertą ruošia pa-
ti Pasaulio Liet. Jaun. S-gos val-
dyba su pirm. Gintaru Grušu. Jis
yra buvęs Australijoje irgi du kar-
tus: Buvo narys Los Angeles Spin-
dulio tautinių šokių grupėje, da-
lyvavo Australijos Lietuvių Die-
nose 1982 m.

PLJS pirmininko pareigomis da-
lyvavo Australijos Lietuvių Die-

Lenkijos ambasadorius išėjo į laisvę

Jungtinėse Amerikos Valstybė-
se iš spaudos išėjo buvusio Lenki-
jos užsienio reikalų viceministerio
ir ambasadoriaus Vašingtone Ro-
mualdo Spasowskio atsiminimų
knyga.

Lenkas politinis veikėjas ir dip-
lomas knygoje atskleidžia prie-
žastis paskatinusias jį prieš ke-
letą metų pasirinkti laisvę Vaka-
ruose. Ilgą laiką buvo tartum ak-
las, bet palaipsniškai pradėjo su-
prasti, kad tik laisvėje gyvendama-
mas galės atlikti savo morali-
nius įsipareigojimus.

Ambasadoriaus Spasowskio tė-
vas buvo įsitikinęs ateistas ir ko-
munistas, parašęs nemažai veikalų
tomis temomis. Pats knygos auto-
rius išaugo tėvo ateistinėje ir ko-
munistinėje dvasioje, bet mark-
sistinė tikrovė jam palaipsniškai
pravėrė akis ir jį atvedė į krikš-
čionybę.

Spasowskis pasakoja, kaip jį su-
krėtė sovietų brutalus elgesys Len-
kijoje baigiantis II pasauliniam
karui, kai Varšuvos gyventojam
sukilus prieš nacių, už kelių kilo-
metrų stovėjusi raudonoji armija
neatėjo sukilėliam į pagalbą, bet
ramiai laukė už Vyslos upės, kol
naciai išžudys sukilėlius, kaip ir
įvyko.

Jį giliai paveikė taip pat sovietų
įvykdytas Lenkijos kaimyninių
kraštų brutalus užgrobimas, viso-
kios laisvės nuslopimas Lenki-
joje ir kituose Centro bei Rytų

nose Canberroje 1984 m.

New Yorke koncertą ruošia nau-
jai įsikūrus Lietuvių Jaunimo Są-
jungos valdyba su pirm. Jolita Gu-
daityte. Ji irgi yra buvusi Australi-
joje. Kaip vyresnė skautė da-
lyvavo VI Tautinėje stovykloje
1978 m.

Daugumą koncertų ruošia pats
jaunimas ir dauguma ruošėjų yra
moterys, - tikrai keli vyrai.

Bostone Darius Ivaška, Jonas
Stundžia.

New Yorke Jolita Gudaitytė.
Toronte Rūta Girdauskaitė.
Montrealyje Daiva Piečaitytė.
Clevelande Daina Urbaitytė.
Čikagoje Algimantas Žemaitaitis.
Hartforde Zina Dresliūtė.
Los Angeles Gintaras Grušas.
St. Peterburge ruošia vyresnie-
ji - p. Karmienė.

Koncerto organizatoriai Australi-
joje: Aldona Butkutė ir Henrikas
Antanaitis - susirašinėjimas, kal-
bėjimas su JAV, Kanada per ko-
ordinatorių ir lėktuvų kelionės
sustatymas, planavimas.

Zita Prašmutaitė

Europos kraštuose.

Dar būdamas jaunu valdžios pa-
reigūnu, Spasowskis patyrė, kad
komunistų Lenkijoje pravedamuo-
se rinkimuose balsai net nebuvo
skaičiuojami, o vežami į milicijos
būstines sudeginimui, vėliau pas-
kelbiant tokius rinkimų rezulta-
tus, kurių norėjo komunistinė val-
džia.

Laisvosios darbo žmonių profes-
inės sąjungos "Solidarumas" pa-
naikinimas jį galop paskatino am-
basadoriaujant Vašingtone pasi-
traukti į laisvę. Dar būdamas aukš-
tu Lenkijos vyriausybės pareigū-
nu Spasowskis, taip pat ir katali-
kės žmonos įtakoje, pradėjo ar-
tėti prie krikščionybės. Gilinda-
masis į krikščionybės išplitimą
pirmaisiais amžiais po Kristaus,
jis arčiau susipažino su krikščio-
nių ištverme didžiųjų Romos perse-
kiojimų laikais, mąstė apie ne-
siliaujančius krikščionių persekio-
jimus nuo katakombų laikų. Jį
veikė mintis, kiek krikščionybė
yra davusi stiprybės Sibiro ka-
torgoje kaliniams tikintiesiems.

Aš tik tada suvokiau didžiąją
krikščionybės dvasią, rašo Spa-
sowskis. 1985 m., būdamas 64 me-
tų amžiaus, jis apsikrikštijo ir iš-
tojo į katalikų Bažnyčią. Susijun-
gęs su Kristumi, kuris yra didžio-
ji žmonijos viltis, rašo atsiminimų
knygoje lenkas ambasadorius Spa-
sowski, pagaliau pasijutau tikrai
susivienijęs su savo tauta.

LRTV

MŪSŲ TAUTA YRA NUODIJAMA

Rašo Dr. J. Kunca

Iš visiškai patikimų šaltinių au-
torius turi žinių, kad Lietuvoje
žmonės yra priversti valgyti ra-
dioaktyvų maistą. Žemė yra apnuo-
dyta ir viskas kas auga žemėje:
uogos, obuoliai, kriaušės, grybai
ir, aišku, žolė ir grūdai.

Kadangi gyvulius reikia maitin-
ti žole ar grūdais, pienas ir mėsa
turėtų būti apkrėsti radioaktyvu-
mu. O žmonės turi ką nors val-
gyti. Taigi, jie yra iš lėto vis dau-
giau apnuodijami.

Šiais metais Lietuvoje vaisiai
neskinami pūva ant žemės. Nie-
kas negrybauja, nors yra daug
grybų, nes jie ypatingai radioak-
tyvūs.

Taigi, ne tik yra nuodijama mū-
sų tauta, bet žmonių maiste trūks-
ta reikalingų vitaminų.

Nėra ko kalbėti apie trūkumą
rūbų, batų ir vaistų. Nežiūrint
Gorbaciovo reformų, nieko gauti
negalima.

Š. Amerikos lietuvių veiksniai
turėtų kreiptis į Vašingtono val-
džią ir Jungtines Tautas, kad So-
vietų Sąjunga leistų be jokių mui-
tų siųsti į Lietuvą vitaminus ir
maisto produktus tautai gelbėti,
ypač mūsų mažiesiems.

Tarp kita ko, miestų gatvėse
iš tolo galima pažinti atvykėlius
iš Černobyl - vaikšto sulopytais
rūbais ir elgiasi slaviškai.

Dėl tų atvykėlių pasidarė di-
džiausias butų trūkumas.

SVARBU IR SKUBU !

Karo nusikaltimais apkaltintų
medžioklė toli gražu nesibaigia,
bet, priešingai, pradeda intensyvė-
ti.

Reikia pasiruošti faktais pagrįs-
tu tinkamu apsigynimu. Todėl vi-
sų prašau, kurie žino tų žydų var-
dus ir pavardes, kurie lietuvius
žudė, tardė, suiminėjo, kankino ir
teisė, skubiai atsiųsti su savo ad-
resu. Reikia jau dabar sudaryti
pilnesnį ano meto NKVD krimi-
nalistų sąrašą. Trumpai aprašyti
faktus kuo objektyviau.

Taip pat pageidaujama ir tų lie-
tuvių vardus ir pavardes, kurie gel-
bėjo žydus ir tų išgelbėtų žydų
vardus ir pavardes.

Visos žinios liks mano žinioj ir
niekam, be jų teikėjų sutikimo,
nebus perduotos ar rodomos.

Šį darbą atlikti man pavedė
Australijos Lietuvių Bendruome-
nės Krašto Valdyba.

Dr. J. Kunca

112 High St. Doncaster, 3108

REMKIME TAUTOS FONDA,

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų
telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę
laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ,

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš
pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga
įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithua-
nian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirš-
kime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą -
jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

● Manila. Filipinų prezidentė
Mrs. Aquino po 4 dienų vizito
Japonijoje, kur laimėjo savo kraš-
tui gerų paskolų ir naujų inves-
tacijų, tikėjosi triumfališko suti-
kimo Maniloje, bet rado Manilo-
je šamyšį, nes jai nesant Maniloje
buvo nušautas didžiosios profes-
inės sąjungos kairysis vadovas Ro-
lando Olalila. Unijos paskelbė
streiką ir reikalauja išaiškinti žu-
dikus.

LATVIJOS 800 METŲ KRIKŠČIONYBĖS MINĖJIMAS

VYSKUPAS MEINHARD

Latvijos pirmasis misionierius, kuris mirė 1196 m., jo palaikai palaidoti Rygos katedroje.

Melbourne Anglikonų St. Paul katedroje lapkričio 16 d. popietę latviai suruošė krikščionybės Jubiliejaus pamaldas. Didelė katedra buvo užpildyta beveik trečdaliu žmonių, nors latvių kolonija Melbourne yra žymiai didesnė už lietuvių. Prie altoriaus buvo išsiri-kiavęs tautiniais rūbais pasipuošęs latvių choras. Pirmose eilėse buvo ukrainiečių vyskupas Ivan Prasko. Iš lietuvių čia dalyvavo mūsų abu kunigai, ALK Federacijos pirm. V. Žemaitis su žmona, Pabaltiečių komiteto pirm. Algimantas Žilinskas. Anglikonų katedros dekanas pasveikino susirinkusius. Visos pamaldų apeigos vyko latvių kalba, ypač jų choro giesmės buvo melodingai atliktos. Latvių katalikų kapelionas kun. Stasys Gaidelis SJ irgi tarė sveikinimo žodį latvių kalba. Pamaldos baigtos Latvijos himnu - Dievs, sveti Latviju. PD

MELBOURNAS

RAMOVĖNAMS IR VISUOMENEI

Kariuomenės šventės minėjimas Melbourne įvyks lapkričio 23 d. Iškilmingos pamaldos šv. Jono bažnyčioje 12 val. Tolimesnis minėjimas Lietuvių Namuose. Pradžia 2.30 val. p.p. Kviečiame šaulius, skautus ir sportininkus dalyvauti uniformuotus ir su savo vėliavomis. Savo skaitlingu dalyvavimu pagerbkime savanorius - kūrėjus, laisvės kovotojus ir visus karius, kurie ant Laisvės aukuro sudėjo neįkainojamas vertybes - savo gyvybes ir kraują. Ramovėnų dalyvavimas būtinas. LKV S-gos Melb. Skyriaus V-ba

AUKODAMI TAUTOS FONDUI.
REIŠKIAME SOLIDARUMĄ
KOVOJANČIAI LIETUVAI!

TF Atstovybė Melbourne

KARIO PRIESAIKOS PAKARTOJIMAS

Prieš 68 m. mūsų sostinėje Vilniuje lapkričio 23 d. buvo išleistas pirmasis įsakymas besikuriančiai Lietuvos kariuomenei. Ši diena tapo mūsų karių šventė, kurią mes laisvės metais iškilmingai minėjome, nes norėjome pagerbti savanorius - kūrėjus, kurie savo kraujo auka išpirko mums Nepriklausomybę.

Jeigu ne savanorių - kūrėjų ir vėliau pašauktųjų karių pasišventimas, šiandien jau Lietuvos nebūtų, tačiau tie nors ir trumpi laisvės metai, atgaivino okupacijų metais apsnūdusią tautinę sąmonę ir suteikė pasididžiavimą vėl būti lietuviams.

Mūsų patriotiniai nusiteikę mokytojai įdiegė mums pasididžiavimą didinga Lietuvos praeitimi, sužadindami meilę savo Tėvynei, kad net ir bolševikinis okupantas yra bejėgis mus priversti nusilenkti prieš Kremliaus stabus.

Lietuvos kariuomenės šventė išėivijoje įgavo naują prasmę. Ji tapo visos kovojančios tautos švente ir kario priesaikos pakartojimas, kad mes visada liksime ištikimi savo tautai ir nebijosisime ginti jos laisvę. Mes žinome, kad vieną kartą duota kario priesaika galioja visam mūsų gyvenimui ir ji privaloma ne tik buvusiems kariams, bet kiekvienam lietuviui.

Kariuomenės šventės metu mes susirenkame prie Dievo altoriaus pasimelsti už žuvusius kovos draugus ir Sibiro kankinius, prašydami Aukščiausiojo išvermės lietuvių tautai ir mums gyvenantiems išėivijoje niekada nepavargti kovojant, kad Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma laisvųjų Europos tautų šeimoje.

Mes gausiai susirinksime Lietuvių Namų salėse į minėjimo Akta ne apverkti prarastų laisvės dienų, bet pasisemti ryžto ir nusta tyti tolimesnes kovos gaires.

Šiandien mes kovojame ne su ginklu rankoje, bet su nuoširdžiu pasišventimu dirbdami savo lietuviškoje parapijoje ir bendruomenėje kultūrinį bei organizacinį

MELBOURNAS

SEMINARAS JAUNIMUI

Australijos Lietuvių Jaunimo skyrius Melbourne ruošia seminarą jaunimui lapkričio 29 d. Lietuvių Namuose. Seminaras prasidės 9 val. ryto ir baigsis 5.30 val. p.p. Įdomi ir įvairi programa apima: Diskusijas apie jaunimo identiteto krizę, jaunimo veiklą ir mišrių vedybų problemas; trumpus lietuvių kalbos pratimus; filmas apie Lietuvą ir lietuvišką Trivial Pursuit. Visus prašome užsiregistruoti pas Andrių Vaitiekūną, tel. 379 2325.

D. M. Baltutienė

RAŠOTE TESTAMENTĄ?

Skirkite dalį "Tėviškės Aidams!"

Mintimi šventa ten investuokite save,

Kur Dievas ir Tėvyne šaukia.

Būk apaštalas spaudos "Tėviškės Aiduos!"

Rašo Alb. Pocius

darbą. Mes čia išėivijoje nesame nudžiūvusi Lietuvos ažuolo šaka, kaip rašo okupanto tarnai, bet mes esame gyva ir sveika lietuvių tautos dalis, kuri okupantui neduoda ramybės, primindama visam pasauliui jo kriminalinius nusikaltimus ne tik prieš lietuvių tautą bet ir prieš visą žmoniją.

Mes kovodami dėl Lietuvos laisvės, kartu kovojame ir už Australijos ateitį, išsaugojant jos demokratinę santvarką nuo komunistų infiltracijos ir galimos agresijos, sunaikinant šį turtingą kraštą iš vidaus dėl gyventojų ignorancijos ir politinio pavojaus nedavertinimo, dėka kairiasparnių įtakoje esančios spaudos, televizijos, universitetų, kur būsimiems krašto lyderiams labai gudriai išplaujami smegenys.

Kariuomenės šventės proga paklauskime save: ar mes esame ver-

G E E L O N G A S

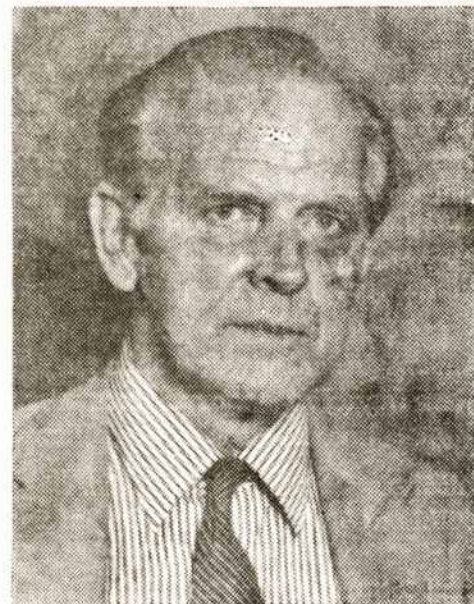
Lietuvos Kariuomenės šventė minėjome lapkričio 15 d. lietuviškoms pamaldoms šv. Jono bažnyčioje. Kun. Dr. P. Dauknyš aukojo šv. Mišias už žuvusius karius Lietuvos Nepriklausomybės kovose ir už gyvus karius, palydėdami sutartinėmis lietuviškoms giesmėmis. Skaitymus atliko Agota Jančiauskienė ir Cecilija Vaičekauskienė. Aukos prie altoriaus atnešė Irmgard - Marija ir Juozas Gailiai. Pamaldose dalyvavo 27 žmonės, beveik visi priėmė šv. Komuniją. Kai yra gražių giedančių balsų, tai kapelionas prašė susirinkus dar pasimokyti ir pasirošti Kalėdų pamaldoms. Brigita Starinskienė Lietuvių Katalikų Religinei Salpai paaukojo \$ 100.

Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus suruošimo Geelonge pasitarimą su organizacijų pirmininkais sušaukė ALK Federacijos Įgaliotinis Vladas Stuikevičius. Dalyvavo Bendruomenės pirm. Otto Schrederis, Jaunimo Sąjungos pirmininkas Danius Valaitis, Bažnyčios Maršalkos: Vytautas Bindokas, Viktoras Paškevičius, Lietuvių Sąjungos pirm. Juozas Gailius, skautų Šatrijos tuntininkas s. Vytautas Mačiulis, skautų Židinio kanclelis v.s. Algis Karpavičius, sporto Vyties klubo pirmininkui atstovavo jo sesutė Genovaitė Valaitienė. Priimtas ALK Federacijos Valdybos pasiūlymas suruošti šį Jubiliejaus minėjimą 1987. IV. 27 - Atvelykio sekmadienį. Pradedant pamaldomis bažnyčioje ir tęsiant Lietuvių Bendruomenės Namuose. Jau pažadėjo atvykti Melbourne Parapijos choras, vadovaujant dirigentui Petriui Morikūnui. Paskaitą pažadėjo skaityti Valentinas Čižauskas. Pietus visiems suorganizuoti Bendruomenės pirm. Otto Schrederis tarsis su savo Valdyba. Pasitarimui baigiantis Elvyra Stuikevičienė visus pavaišino kavute, užkandėliais. PD

ti savanorių kūrėjų, partizanų ir Sibiro tremtinių skausmingos aukos, ar mes vykdome mums jų paliktą kovos testamentą. Šventės proga pakartokime savo širdyje šventąją kario priesaiką ir ją pilnai vydykime!

MIRĖ

ROMAS VYŠNIAUSKAS

Lapkričio 8 d. St. Andrews ligoninėje Melbourne mirė Romas Vyšniauskas, 60 metų amžiaus. Palaidotas lapkričio 12 d. Eltham kapinėse.

Romas kauniškis, jo tėvelis buvo karininkas - pulkininkas. Dar jaunutis Romas, 18 metų pasitraukė į Vokietiją ir iš čia atsidadė net Šveicarijoje. Po karo grįžo į Vokietiją ir čia gyveno stovykloje. Emigravęs į Australiją darbo prievolę atliko Yallourne. Atsikėlęs į Melbourną apsigėdė ir vakarais lankė Technikos mokyklą. Baigęs ją dirbo kaip inžinierius. Mėgo jis sportą, žaidė krepšinį ir ilgai buvo treneriu. Užaugino dvi dukras ir sūnų: Elytę, Vidą ir Raimundą. Vyriausia duktė Elytė jau sukūrė šeimą. Romas pradėjo jausti ligą. Tyrimai parodė, kad yra auglys. Po operacijos jis vėl jautėsi gerai ir dirbo, kaip ir anksčiau. Kartais pajusdavo skausmus, kurie vis dažnėjo. Taip skausmams sustiprėjus, jis nuvyko į ligoninę. Čia dvi savaites pasikankino ir mirė.

Rožančiui prie karsto susirinko labai daug žmonių. Atsisveikinimo kalbas pasakė giminių bei artimųjų vardu J. Tamošiūnas, Sporto klubo Varpo vardu R. Ragauskas ir inžinierių vardu K. Miėdažys.

Mišių metu lietuvių bažnyčioje prie karsto buvo sporto klubo garbės sargyba, o taip pat klubo vėliava. Mišių metu V. Danius pagiedojo solo labai gražią giesmę. Po Mišių palydėtas į Eltham kapines. Šermenys buvo Romo šeimos namuose Bundooroj. Į laidotuves atvyko iš Sydnejaus Romo žmonos Aldonos brolis Maksvytis su žmona, o velionio sesuo Laima iš Amerikos atsiuntė telegramą, kurioje sakoma: "Aukščiausias pasišaukė Tave, Romai, anksčiau, negu tikėjais. Daug liko nepasidalintų džiaugsmo ir skausmo pergyvenimų. Vakar atrodė dar nesukubus sakyti, o šiandien per vėlu".

Po trumpų maldų šermenyse velionio sūnus Raimundas iš juostelės pagrojo savo sukurtą muziką a.a. tėvelio atminimui.

Amžiną jam atilsį.

pv.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

A. A. Janinos Mažylienės atminimui Tėviškės Aidams \$ 10 skyrė Regina Skėrienė ir jos duktė Irena su šeima. Už J. Mažylienės vėlę šv. Mišias aukojo ir V. M. Žiogai.

A. A. Romo Vyšniausko atminimui vietoje gėlių \$ 20 Tėviškės Aidams aukojo Jonas ir Birutė Tamošiūnai, Tautos Fondui \$ 10 A. Gabas.

Už A. A. Romo Vyšniausko vėlę šv. Mišioms aukojo: A. Ašmonas, J. Balbata, R. A. Baikauskai, A. Bajoras, E. J. Balčiūnai, A. Z. Barilai, H. Baškienė, Teresė Bikulčienė, J. Bražienė, I. Budrys, S. B. Butkai, K. A. Česna, V. E. Čižauskai, V. D. Daniai, Izabelė Danisevičienė iš Sydney, P. Dranginis, A. Gabas, A. J. Grigaičiai, A. Grikselis, A. J. Jankevičiai, Z. G. Jokubaičiai, I. Jokubauskienė, J. L. Kebliai, Ona Kazlauskienė, G. V. Kunciūnas, Veronika Koženiauskienė, V. Koženiauskaitė - Rosato, J. M. Kriksčiūnai, Mačiulaičių šeima, Z. G. Mackevičiai, Maksvyčiai iš Sydney, E. E. Marganavičiai, E. P. Markoniai, J. Mikštas, Pr. G. Mikuličius, E. K. Milinskai, L. Milvydienė, Irena O'Dwyer, B. J. Oželiai, NN, B. A. Pankevičiai, J. J. Petraičiai, A. Petrauskai, V. L. Petrusėvičiai, L. S. Pikeliai, J. Z. Pranckūnai, S. T. Raštutis, A. F. Ročiai, V. A. Sabaliauskai, J. Simutienė, A. V. Sakalauskai, J. O. Skimbirauskai, V. E. Stagiai, S. H. Statkai, A. Steponavičienė, A. ir Servacijus Šabrinskai, A. Šurna, P. S. Švambariai, S. I. Tamošaičiai, J. B. Tamošiūnai, J. M. Vaitkai, J. J. Valaičiai, V. M. Žiogai.

Hobarte lietuviškos pamaldos St. Therese bažnyčioje, 24 Hopkins St. Moonah, lapkričio 30 d. sekmadienį 12 val.

Morningtone lietuviškos pamaldos St. Macartan bažnyčioje, 6

Drake St., gruodžio 7 d. Kunigas atveš Kūčioms plotkelių, proga apsimokėti Tėviškės Aidų prenumeratas už sekančius metus.

Už a.a. Bronę Mačiulaitienę šv. Mišias užprašė Gyvojo Rožančiaus Brolija Lietuvių Namų Lietuvos Kankinių koplyčioje lapkričio 22 d. šeštadienį 5 val. vakare. Kas dar neturi Gyvojo Rožančiaus kalendorėlių atsiimti pas Stasį Šiuškų.

Ona Butkienė mirė Sale. Laidotuvių šv. Mišios mūsų šv. Jono bažnyčioje lapkričio 19 d., trečiadienį, 10 val. ir palydima į Spring vale kapines.

Plotkelių Kūčioms galima gauti zakristijoje prieš lietuviškas pamaldas sekmadieniais.

Parapijai aukojo:

po \$ 50 - A. Uselis, S. E. Lipčiai, \$ 25 - J. Petkinis.

Religinei Šalpai aukojo J. Simutienė \$ 100, B. Starinskienė \$ 100.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Kun. Pr. Vaseris

TĒVIŠKĒS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešijai apsimokėti.

Jungtinių Tautų organizacijos generalinė asamblėja išskirtinai didelę balsų daugumą priėmė rezoliuciją, kuria Sov. Sąjunga yra dar kartą įsakmiai raginama tuoj atitraukti savo kariuomenę iš Afganistano. Už rezoliuciją balsavo 122-jų kraštų atstovai, du susilaikė, o prieš balsavo 20, tiksliai Sovietų Rusijos ir jos sąjungininkų delegatai.

A.A. JANINA MAŽYLIENĖ

Kelis mėnesius sunkiai pasirgusi, Janina Mažylienė mirė Melbourne lapkričio 7 d. Royal Southern ligoninėje aprūpinta šv. Sakramentais. Rožančius prie karto buvo kalbamas Tobin koplyčioje, čia atsisveikino parapijos vardu L. Padgurskis. Lapkričio 11 d. šv. Mišias aukojo prelatas Pr. Vaseris ir daugelio lietuvių iš Melbourne ir Geelongo palydėta į Fawkner kapines.

Janina gimė 1914 m. Zvingių bažnytkaimyje, Vainuto valsč., Tauragės apskr. Peslių dvare, kurį valdė Gimbutai, turėję Lietuvos kunigaikščių titulą. Janinos motina Stefanija Gimbutaitė buvo ištėkėjusi už Konstantino Bortkevičiaus. I pasaulinio karo metu su tėvais atsidūrė Rusijoje, kur tėvas baigęs ekonomijos mokslus susirgo šiltine ir mirė. Po karo motina su Janina grįžo į Lietuvą ir dirbo Kaune Lietuvos banke vyr. buhalterė, o Janina baigė Aušros gimnaziją, buvo labai gabi, išmoko laisvai net septynias kalbas. 1933 m. ištėkėjo už Zigmo Marengolco — Stokaičių dvaro savininko. Ten gimė jų sūnus Vytautas. Išnuovė savo nuosavybę, persikėlė į Klaipėdą, kur vyras dirbo buhalteriu Lietūkyje. Janina buvo veikli dramos teatre, moterų šaulių kuopoje. Grįžę į savo dvarą 1939 m. įsteigė malūną ir lentpiuvę. Bolševikams vėl atlenkant, pasitraukė į Vokietiją. Po karo Janina padėjo lietuviams belaisviams, nes gerai mokėjo anglų kalbą. Į Australiją su šeima atvyko 1949 m. ir abu dirbo Bonegilo stovyklos administracijoje, o sūnus Vytautas mokėsi. Įsikūrę Melbourne turėjo Milkbarą. Vyras sunkiai apsirgo ir mirė 1972 m. Janina vedė Petrą Mažylį iš Geelongo 1976 m. Susilpnėjęs regėjimui, priklausė Vila Maria Akulų institutui, kur darydavo įvairius rankdarbius ir namuose daug mezgė. Savo gyvenimu visiems jį švietė artimo meile, nuoširdumu.

Ilsėk's, miela Janina, Viešpaties Ramybėje. P.M.

Informacija

Popiežiaus vizito reikalu

MELBOURNIŠKIAMS

Popiežius Jonas Paulius II į Melbourną atvyksta ketvirtadienį, lapkričio 27-tą. Tą pat dieną vyks ta ekumeninės pamaldos Melbourne Cricket Ground (MCG) 8 val. 15 min. p.p. (vakare). Sekančią dieną, t.y. penktadienį, bus iškilmingos Popiežiaus Mišios Flemington Racecourse aikštėje 4 val. p.p.

Bilietai į šias pamaldas yra jau siuntinėjami ir, reikia manyti, šią savaitę ir mes juos gausime. Ribotas skaičius bilietų bus galima dar gauti į Flemingtono Mišias, bet jų jau nebėra į MCG. Ant bilietų bus nurodyta paskirtos vietos. Tiems, kuriems teks Flemingtone vieta ant žolės (lawn), gali pasiimti sulankstomas kėdeles, o MCG kėdelės nebus leidžiamos, o jų vietoj galima pasiimti tik dekius. Pamaldoms pasibaigus prašome nepalikti šiukšlių - tam tikslui pasiimti maišius, - nes tuoj pat aikštėse vyksta australų pramogos. Bus užkandžių parduotuvės joms skirtose vietose.

Organizatoriai prašo naudotis vieša transporto sistema (public transport), - traukiniais bei tramvajais. Automobiliams bus skirtos parkavimo aikštės, bet jos bus gerokai toliau nuo pamaldų arenos, jos bus perpildytos iš provincijos atvažiuavusių, bei bus sunkumų su įvažiavimu ir išvažiavimu, neskaitant susisiekimo problemų.

Į Flemington traukiniai kursuos iš pat ryto kas kelias minutes iš Flinders stoties platformų Nr. 8 ir 9. Patariama išvykti anksti, nes vėlesnieji traukiniai gali būti perpildyti.

Į MCG važiuoti į Jolimont ar į Richmond stotį, o iš ten tramvajum ligi MCG. Patariama bilietus kelionei nusipirkti iš anksto. Jūs jau dabar galima gauti stotyse, prašant "predated travel card" dienoms lapkr. 27 ir 28, nes tomis dienomis gali būti ilgos eilės prie langelių.

Prašoma nesinešti lietsargių. Jų vietoje kepurės nuo saulės ir lietai palčiai nuo lietaus, jei toks būtų.

Pamaldoms pasibaigus pirma išleidžiama žmonės iš suolų (stands), o po to iš aikščių, kad nebūtų susigrūdimo ir panikos. Atitinkamose vietose bus tvarkdariai ir policija, kurių nurodymai privalomi.

Platesnė informacija bus australiškoj spaudoj - "The Age" lapkr. 24 ir "The Sun" lapkr. 25-tą. Prie įėjimo bus galima gauti (\$ 1) maldu ir giesmių leidinius.

Pabrėžiama, kad šis istorinis - pirmas ir gal paskutinis - Popiežiaus vizitas yra grynai religinio pobūdžio, todėl tose iškilmėse dalyvaukime su pakilia dvasia, pamaldžiai, su kantrybe ir meile šalia tavęs esančiam artimui.

Melbourne Lietuvių Sporto Klubo Garbės Nariui

A. A. ROMUI VYŠNIAUSKUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai Aldonai, dukrai Elytei su šeima, sūnui Raymondui, dukrai Vidai, giminėms ir artimiesiems.

Melb. Liet. Sporto Varpo klubo Valdyba ir sportininkai

Mūsų brangiai Valdybos narei Aldonai ir jos šeimai - mylimam vyrui, tėvui ir seneliui

A. A. ROMUI VYŠNIAUSKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Melbourne Lietuvių Katalikių Moterų Draugija

A. A. ROMUI VYŠNIAUSKUI

iškeliavus amžių keliais, nuoširdžiai užjaučiame jo mylimą žmoną Aldoną, dukrą Elytę su šeima, sūnų Raimundą, dukrą Vidą ir visus artimuosius.

Z. E. Mackevičiai
A. R. Piggott

Brangiam bičiuliui

A. A. ROMUI VYŠNIAUSKUI

mirus, mūsų gili užuojauta Aldonai, jo šeimai ir giminėms.

J. R. Smilgevičiai
A. M. Vailioniai

A. A. JANINAI MAŽYLIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame mūsų savanorį bendradarbį Petrą Mažylį ir kartu liūdime, jam netekus mylimos žmonos.

Tėviškės Aidų lankstytojai - ekspedicija

A. A. JANINAI MAŽYLIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jos vyrui Petriui, sūnui Vytui, marčiai Shirley ir anūkams Kerrie, Greg ir Laura.

Irena ir Vl. Janušiai
Vida ir Bernardas Jarašiai
ir jų duktė Daiva

MELBOURNE

PRANEŠIMAS NARĖMS

Paskutinis šių metų Melbourne Socialinės Globos Moterų Draugijos narių subuvimas bus "atostoginis" - Morningtone, narei V. Kružienei maloniai pakvietusiam mus praleisti šią dieną jos sodyboje. Renkamės kaip visuomet 11 val. ryto, antradienį, lapkričio 25 dieną, tačiau šį sykį ne Moterų seklyčioje, bet pas Viltę Kružienę, 21 Pender Ave. Mornington, tel. (059) 755 872. Iš Melbourne važiuojant Nepean Highway reikia pravažiuoti Morningtono Main St. sankryžą ir neužilgo sukti į dešinėje esančią Strachans Rd. Pender Ave. yra pirmoji gatvė į kairę iš Strachans Rd. Jei kam reikia pagalbos su transportu, prašom kreiptis į sekančias nares: Aliutę Karazijienę, tel. 338 2172, Emiliją Šeikiene, tel. 277 1478 arba Danutę Žilinskiene, tel. 583 4258. Vidudienio užkandis suneštini. Laukiame visų narių!

Danutė Žilinskiene

Į GEGUŽINĘ!

Tautos Fondo Rėmėjų būrelis ruošia lietuviškų papročių gegužinę lapkričio 29 d., šeštadienį, 10 val. ryto pradžia. Kur? Pas Vincą ir Eugeniją Stagių. Jų adresas: Roberts Road, Main Ridge Vic. 3928. Tai Morningtono pusiasalis. Lengva surasti paėmus Melway gatvių žemėlapių knygą - puslapis 190.

Tautos Fondo būrelis visus maloniai kviečia atsilankyti ir praleisti laiką gražioje gamtoje ir darbščių būrelio ponių globoje. Užkandžiais ir gėrimais pasirūpina patys išskylautojai. Bus proga įsijungti į žaidimus, bus turtinga loterija ir kitokių įvairenybių. Dėl informacijų skambinti Vincui Žiogui, tel. 458 1102, arba asmeniškai Lietuvių klubo bare. Savo atsilankymu visi paremsime Tautos Fondą - VLIKo vedamą Lietuvos išlaisvinimo veiklą.

Tautos Fondo Rėmėjų Būrelis

PENSININKAMS

Pranešame pensininkams, kad gruodžio 2 d. Lietuvių Namuose ruošiami Pensininkų s-gos nariam nemokami lietuviškų valgių pietūs. Pietų metu bus pravesta vertingų fantų loterija, kurios pelnas skiriamas VI PLJS kongreso komitetui. Ryšium su pastaruoju metu prasidėjusia akcija steigti lietuvių sodybą, gruodžio 1 d. yra rengiama pensininkams išvyka autobusu į šiaurinius Melbourne priemiestius apžiūrėti kelias veikiančias seneliams sodybas. Tuo pat metu bus apžiūrėta Rosannoje numatyta pirkti statoma sodyba. Norintieji dalyvauti išvykoje nedelsiant užsirašo pas Petrašiūną, tel. 232 5034. Į autobusą bus priimami tik užsirašiusieji. Pietums užsirašyti pas p. Jablonskiene, telefonas 818 7145. Pietums ir išvykai autobusu užsirašymo terminas yra iki lapkričio 26 dienos.

Pensininkų S-gos Valdyba

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Gauta: "Lituanus" 3-86. Z. Zemaitytės "Lioginas Šepka", medžio drožinių meistro albumas, Vilnius 84. "Močiutės pasakos", il. T. Balčiūnaitė, Vilnius 85. Iš jaunimo bibliotekos serijos J. Marcinkevičiaus "Dvidešimtas pavasaris", poema ir "Pušis, kuri juokėsi", Vilnius 86. Vilniaus "Mokslo" leidiniai: "Mūsų kalba" 2-85, "Kalbos kultūra" 48,49-85; 51-86. Dovanų: Vilniaus universiteto medalių 400 - retenybių stovui - J. Krikščiūnas. Melbourne šaulių 5 m. veiklos sukakčiai paminėti vienkartinis leid. "Mūsų 5 metai", Melbourne 86 - J. Kvietelaitis. "Tėvynės sargas", 1-86, iš serijos Krikščionis gyvenime 25 J. A. Fitzmyer "Raktiniai klausimai apie Kristų", Naujojo Testamento atsakymai, Putnam 86 už pusę kainos (\$ 12) perleido P. Vaičiūtis, Aukojo po \$ 10 G. Baltutyte, A. Rahdon. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

SYDNĖJUS

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Pranešame, kad Lietuvos Kariuomenės atkūrimo šventė įvyks lapkričio 23 d., sekmadienį, 11.30 val. šv. Mišios Lidcombės bažnyčioje. Visus Ramovėnus maloniai kviečiame organizuoti su savo vėliavomis dalyvauti, nes ši šventė yra visų lietuvių šventė. 3 val. Lietuvių klubo didžiojoje salėje įvyks minėjimas. Po invokacijos ir vėliavos pagerbimo paskaitą skaitys Australijos jūrų karininkas R. Dičiūnas. Po paskaitos seka meninė programa.

Maloniai prašome visus Ramovėnus ir visuomenę skaitlingai dalyvauti.

Sydney "Ramovė" Valdyba

PERTHAS

Tarptautinių taikos metų minėjimas Perthe vyko spalio 25 d. Sacred Heart bažnyčioje, dalyvavo australai, italai, lietuviai, burmiečiai, lenkai, vietnamiečiai, vengrai. Šių tautybių vėliavos buvo pakabintos už altoriaus ir visiems krito į akis. Šv. Mišias aukojo parapijos klebonas prelatas Dr. Michael Keating, koncelebruojant su mūsų lietuvių kunigu Dr. A. Savicku, australų ir vietnamiečių kunigais. Lietuvių maldą paskaitė Gintaras Radzivanas, giedojo italų choras, o lietuviai pagiedojo Marija, Marija. Mišiose prelatas Keating atkreipė visų dėmesį į kun. Dr. A. Savicko kūrinių - apšviestus taikos balandžius, kurie Popiežiaus vizito metu bus užkelti ant bažnyčios ir apšviesti. Visi tuo džiaugėsi ir gėrėjosi kūriniu. Po Mišių visi buvo pakviesti į parapijos salę ir ten buvo pavaišinti.

LKVS Ramovė ruošia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą, pradedant lietuviškomis pamaldomis lapkričio 23 d. 11.30 val. Po pamaldų Lietuvių Namuose bendri pietūs ir minėjimas su menine programa. Prie progos bus rodomos Lietuvos partizanų 10 metų sunkios kovos nuotraukos. Tautiečiai kviečiami visi dalyvauti, or-

ganizacijos su vėliavomis.

Ligoniai: spalio mėnesį įvairiose ligoninėse gulėjo B. Butkys, V. Kasputis, P. Simaitienė, O. Zoromskienė, savanoris kūrėjas V. Valaitis patalpintas "Association for the Blind", Sunbury Road, Victoria Park, o jo žmona O. Valaitienė, sveikatai pablogėjus, jau anksčiau patalpinta Nursing Home.

Žinutės

ATSIŪSTA PAMINĖTI

—Juozas Almis Jūragis, "Žemė, būk mano motina". Lyrika, 1933—1939. Gintaro leidinys Nr. 6. Tekstus surinko Aldona Jablonskienė. Techniškai apipavidalino Zigmas Kyželis. Spaudė Minties spaustuviė, 45 Stanley St. Peakhurst NSW. Išleista 1986 m. Australijoje.

Pasaulio Lietuvis. Leidinys Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Spalis. Redaktorius Bronius Nainys. Šia laida į Lietuvos krikšto minėjimą didesnio dėmesio atkreipimui rašo Aleksandras Mauragis, Jonas Dainauskas, Algimantas Gureckas, dr. Tomas Remeikis, Algimantas Gečys. Gausu įvairių lietuviškos veiklos pasaulyje nuotraukų ir aprašymų.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELĖS

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA
„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:	nuo \$ 100	iki \$ 20.000	— 13%
Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.	nuo \$ 20.000	iki \$ 50.000	— 14%
	nuo \$ 50.000	ir daugiau	— 15%

Už terminuotus indėlius su mėnesiniais procentais - 12%. Šioje sąskaitoje turi būti nemažiau \$ 3.000. Procentai išmokami kas mėnesį. Neatsiėmus įstaigoje, po mėnesio pasiunčiami į namus.

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 50.000 įkeičiant nekilm. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA". Box 4051, GPO. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067. Įstaigos telef. 42 7377.

Sydnėjūje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW. Įstaigos telef. 709 8662.

Asmeniškos dovanos giminėms Lietuvoje

Muitą turi sumokėti siuntinių gavėjai.

Siūlome šiuos praktiškus siuntinius, kurie yra siunčiami oro paštu.

Sintinys 8 - 1986

Vyriškas arba moteriškas anorakas, - striukė, gali būti žiemai arba sportinio tipo, sportiniai batai "Adidas" firmos arba normalūs batai, vyriški arba moteriški, puiki bliuskutė, vyriški išėginiai marškiniai.

Siuntinio kaina \$ 280.

Siuntinys 9 - 1986

"Adidas" firmos sportinis kostiumas, vyriškas arba moteriškas megztinis, velvetinės džinsinės kelnės firmos "Wrangler" arba "Levi", vilnonė arba nailoninė skarelė.

Siuntinio kaina \$ 240.

SUDAROME TESTAMENTUS, administruojame nuosavybes, išrūpiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu PAVELDETOJUI BŪDU.

Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England, Tel. 01. 460 2592.